

Richtlijnen voor het betrekken van kinderen in onderzoek

Deze richtlijnen zijn van toepassing op onderzoek geïnitieerd door Defence for Children Nederland. Indien de organisatie deelneemt aan onderzoek geïnitieerd door anderen, dan lobbyen wij voor het toepassen van dezelfde richtlijnen. Defence for Children Nederland kan besluiten zich terug te trekken uit een samenwerking indien deze richtlijnen (mogelijkerwijs) geschonden worden door het onderzoek(-sontwerp).

Beslissing om kinderen bij onderzoek te betrekken

De doelen van het betrekken van kinderen bij onderzoek

Door onderzoek werkt Defence for Children Nederland aan het verbeteren en concretiseren van het recht op participatie en andere kinderrechten vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag.

Het belang van het onderzoek voor kinderen

Denk na over hoe kinderen baat hebben bij dit onderzoek, zowel in zijn algemeenheid als voor de individuele kinderen die meedoen aan dit onderzoek.

Besluit op wat voor manier kinderen deelnemen aan het onderzoek. Worden zij geobserveerd, vullen zij een enquête in, worden zij geïnterviewd, nemen zij deel aan een experiment, verzamelen zij data voor jou, interviewen zij andere (kinderen)?

De noodzaak om kinderen te betrekken bij onderzoek

Definieer duidelijk wat het doel van het onderzoek is. Besluit of het nodig of wenselijk is om kinderen te betrekken. Overweeg:

- Andere manieren om de informatie vergaren;
- Wat voor nieuwe kennis kinderen worden verwacht bij te dragen;
- In welke hoedanigheid kinderen worden betrokken
- De mogelijke voordelen en nadelen voor kinderen om deel te nemen aan dit onderzoek.

Voer vervolgens een risicoanalyse uit ten aanzien van de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoek, gecombineerd met (mogelijke) mitigerende maatregelen. Hierbij dient aandacht geschonken te worden aan mogelijke gebruikers van het onderzoek. Probeer zo veel als mogelijk te voorkomen dat je onderzoeksresultaten misbruikt kunnen worden.

Planning, voorbereiding en onderzoeksontwerp

De inclusie en exclusie van kinderen

Formuleer duidelijke inclusiecriteria, welke ook makkelijk door kinderen begrepen kunnen worden.

Zorg ervoor dat je onderzoeksontwerp niet bepaalde kinderen discrimineert.

Zorg ervoor dat alle kinderen, indien relevant, een gelijke mogelijkheid hebben om deel te nemen aan het onderzoek, ongeacht hun leeftijd, gender, seksualiteit, cultuur, etniciteit, status, beperking, geletterdheid, taal of enige andere specifieke eigenschap/omstandigheid.

Denk na over maatregelen om gemarginaliseerde kinderen te betrekken en kinderen die moeilijk te bereiken zijn.

Verantwoord waarom een bepaalde groep kinderen worden meegenomen voor deelname of worden uitgesloten van deelname (bijv. op basis van hun leeftijd, gender, seksualiteit, cultuur, etniciteit, status, beperking, taal en/of familiestructuur, mentale gezondheid of welzijn. Of, vanwege niet-kind specifieke issues zoals het bereik van het onderzoek, methodologische keuzes of financiële, geografische of andere beperkingen).

Denk na over hoe de beslissing om kinderen deel te laten nemen of uit te sluiten, te communiceren.

Het financieren van de betrokkenheid van kinderen

Bepaal of je de voldoende tijd, medewerkers, uitrusting en budget vereist hebt om het onderzoeksproject ethisch uit te voeren. Indien dit niet het geval is, denk dan na over hoe je van plan bent deze te verkrijgen/managen.

Financiële ondersteuning voor de betrokkenheid van kinderen

Onderzoeksdeelnemers dienen hun kosten vergoed te krijgen, hun inspanningen, tijdsverlies of verlies van inkomen gecompenseerd te krijgen en erkend te worden voor hun bijdrage. Een billijke vergoeding dient gezocht te worden voor hun betrokkenheid.

Budgetteer de kosten die de betrokkenheid van kinderen met zich meebrengt. Bijvoorbeeld het transport, accommodatie, eten en drinken, vertalers, ruimte, materialen, communicatie met kinderen, beloningen en betalingen, de tijd van staf en voorbereiding, het inhuren van externe specialisten, et cetera.

Beoordeel of er voldoende fondsen beschikbaar zijn om het onderzoek ethisch uit te voeren.

Erkenning van de betrokkenheid van kinderen

Besluit of je het gepast vindt om een bedankje te geven aan kinderen voor hun participatie.¹

Betalingen moeten worden vermeden indien het mogelijkwerijs druk zet op kinderen, afdwingt, omkoopt, overtuigt, controleert of een economisch/sociaal nadeel kan opleveren. Ook mag het niet de aard van hun antwoorden beïnvloeden.

Bepaal de vorm van de beloning (bijvoorbeeld een cadeaubon, eten, een cadeau, educatieve materialen) en wie het ontvangt – het kind, ouders/voogd(en), de schoolklas, een gemeenschap.

Neem de sociale en culturele context in ogenschouw wanneer je een besluit neemt aangaande beloningen en consulteer lokaal en/of met de betrokken instituties over betalingen en andere vormen van wederkerigheid in onderzoek.

Denk na over wanneer en hoe te informeren over betalingen (tijdens het proces van geïnformeerde toestemming, nadat ze hebben ingestemd met deelname of aan het eind van het onderzoek?).

¹ 'Appreciation payments' of betalingen ter appreciatie zijn een blijk van waardering, een bedankje, een aardigheidje na het participeren om de bijdrage van kinderen aan het onderzoek te erkennen en om hen te bedanken. Onderzoeksparticipanten zijn vaak niet op de hoogte van het bestaan van het bedankje totdat zij hebben ingestemd met deelname of nadat de dataverzameling is afgerond. Zie ERIC (2013), p. 89.

Vermijd het gebruik van prestatie- of aanmoedigingsbeloningen, tenzij daar goede reden voor bestaat.²

Zet je ervoor in dat betalingen geen onrealistische verwachtingen scheppen of teleurstelling veroorzaken.

Het betrekken van kinderen in het ontwerpen van onderzoek

Besluit zo veel mogelijk samen met kinderen zelf hoe zij betrokken worden bij het onderzoek. Kinderen kunnen op meerdere manieren worden betrokken, zoals:

- A. Bij het ontwerpen van het onderzoek;
- B. In het uitvoeren van het onderzoek (participatief onderzoek);
- C. Door een respondent te zijn; of
- D. Als proeflezer van resultaten, vergadernotulen, conclusies en/of aanbevelingen.

Besluit of je de mogelijkheid voor kinderen wil bieden om input/feedback te geven op het onderzoeksontwerp en indien ja, denk na over strategieën om dit te faciliteren.

Incorporeer vervolgens de feedback van kinderen op het onderzoeksontwerp.

Het verzekeren van de veiligheid van kinderen tijdens het onderzoek

Identificeer de mogelijke risico's voor kinderen die verbonden zijn aan deelname aan het onderzoek en denk aan manieren om deze risico's te verkleinen. Houd rekening met kinderen wiens bijzondere omstandigheden hen in een verhoogde risicopositie brengen.

Denk na over het mogelijke stigma dat aan kinderen kan kleven door deelname aan het onderzoek. Wat gaan we hieraan doen?

Neem maatregelen om de stress/angst/druk bij deelnemende kinderen te minimaliseren. Wanneer onderzoek wordt gedaan naar moeilijke en gevoelige onderwerpen, dan dient bij het onderzoeksontwerp een psycholoog, psychiater en/of andere relevante externe specialist betrokken te worden.

Denk na over de maatregelen die genomen moeten worden om kinderen te ondersteunen die stress/angst/druk ervaren en zorg ervoor dat de zorgen/problemen van kinderen geadresseerd worden. Win advies in over bestaande psychosociale ondersteuning.

Denk na over de verwijzingen die mogelijkwerwijs gemaakt moeten worden als resultaat van de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoek en de speciale behoeften van individuele kinderen die kunnen ontstaan. Denk na over wat voor ondersteuning mogelijkwerwijs nodig is om te geven en door wie.

Overweeg om na het interview een check-in gesprek aan te laten knopen met het kind door een persoon die een bekende en vertrouwde ondersteuning is, het normale gedrag van het kind kent en die signalen kan inschatten en extra ondersteuning kan zoeken indien dat nodig is.

Beoordeel je ervaring en/of vaardigheden om te reageren op stress/angst/druk van kinderen.

² Prestatie- of aanmoedigingsbeloningen zijn ontworpen om de participatie van kinderen in onderzoek aan te moedigen. Deze kunnen bestaan uit contante betalingen of alternatieven zoals cadeaubonnen. Het gebruik van overtuigen in het onderzoek is omstreden. Zie ERIC (2013), p. 89.

Beoordeel of je de noodzakelijke en passende vaardigheden (nodig) hebt om kinderen te interviewen over het specifieke onderzoeksonderwerp. Betrek interviewers met die vaardigheden.

Bepaal de supervisie of steun die je nodig hebt voor (de leden van) het onderzoeksteam.

Ethische goedkeuring

Bedenk of het onderzoek ethische toestemming vereist en indien dat het geval is, van wie.

Na het verkrijgen van formele ethische toestemming, dient ervoor gezorgd te worden dat ethische standaarden worden nageleefd tijdens het gehele onderzoeksproces door jezelf en het gehele team.

Passende onderzoeksmethoden

Het onderzoek dient recht te doen aan de rechten van kinderen om hun mening te uiten door te praten, tekenen, schrijven of op welke andere manier dan ook. Onderzoekers hebben de verantwoordelijkheid om te luisteren en de meningen van kinderen serieus te nemen.

Bedenk onderzoeksmethoden die passend zijn om de benodigde data te verzamelen én die kindvriendelijk zijn.³

Kies methoden die inspelen op de specifieke behoeften van kinderen (en die daarmee flexibel zijn voor specifieke situaties, behoeften en leeftijden van kinderen).

Overweeg de gender en aantal van onderzoekers/interviewers in relatie tot de kinderen die worden geïnterviewd of anderszins betrokken worden in het onderzoek.

Het respecteren van de rechten van kinderen om te participeren (Artikel 12 IVRK)

Onderzoek dient de rechten van kinderen om hun meningen te uiten, te eren door hen te laten praten, tekenen, schrijven of op welke andere manier dan ook. Onderzoekers hebben een verantwoordelijkheid om te luisteren en om de denkbeelden van kinderen serieus te nemen.

Een kind met een andere mening dan andere kinderen of de organisatie mag niet onterecht worden uitgesloten van deelname aan het onderzoek.

De privacy van kinderen en vertrouwelijkheid

De betrokkenheid van kinderen in onderzoek is altijd anoniem; de namen en identiteiten van kinderen en hun families mogen niet achterhaalbaar zijn.

Respecteer de privacy rechten van kinderen en zorg ervoor dat alle informatie over hen vertrouwelijk blijft.

Neem maatregelen om data veilig te bewaren, door:

a. Niet een persoonlijke laptop, USB-stick of online *cloud* te gebruiken om data op te slaan, maar alleen de beveiligde omgeving van de Z-schijf;

³ Men kan denken aan observatie als methode; *storytelling* en facilitatie; schriftelijke of mondelinge interviews en enquêtes en participatief onderzoek.

- b. Zorg ervoor dat je documenten alleen toegankelijk zijn voor hen die daadwerkelijk toegang nodig hebben;
- c. Verander de namen van betrokken kinderen door nummers.

Zorg er voor dat medewerkers (inclusief consultants) kennis hebben van privacy en vertrouwelijkheid in onderzoek waar kinderen bij betrokken zijn en indien nodig, zorg voor training.

Houd er rekening mee dat enige zekerheid over vertrouwelijkheid ook inhoudt dat expliciet wordt vermeld wat de beperkingen daarvan zijn en wees altijd bereid om sensitief op te treden bij zorgen omtrent veiligheid/vertrouwelijkheid.

Draag zorg voor de privacy van kinderen in de fysieke onderzoek setting.

Besluit of je ouders/voogd(en) of personen met autoriteit wil toelaten om het onderzoek met kinderen bij te wonen. Indien ja: waarom? Neem in ogenschouw welke impact dit mogelijkwerijs kan hebben op de betrokkenheid van kinderen of de informatie die zij delen.

Besluit hoe je reageert indien ouders/voogd(en) of anderen het niet toestaan dat kinderen alleen worden geïnterviewd.

Besluit hoe je reageert indien een kind vraagt dat anderen aanwezig zijn.

Indien je informatie hebt vergaard die buiten het bereik valt van de vooraf vergaarde geïnformeerde toestemming en indien je deze informatie wilt gebruiken, dan dient voor dit deel apart toestemming gevraagd te worden. Denk na over wat voor manier je zult gebruiken hiervoor.

Overweeg om data terug te geven aan kinderen en als je besluit om dit te doen, denk dan na over de meest gepaste manier om dit te doen.

Indien je data teruggeeft, denk na over hoe vertrouwelijkheid bewaard kan worden.

Buiten de eindproducten van het onderzoek en daaruit voortvloeiende publicaties, wordt data niet gedeeld met derden of gebruikt voor andere doeleinden.

Zorg voor een veilige vernietiging van alle informatie en data wanneer het niet langer nodig is om te bewaren conform AVG richtlijnen.

De rol van de onderzoeker(s) in het onderzoek

Overweeg je eigen waarden, assumpties en overtuigingen over kinderen, jeugd/kindertijd, hun plek in het onderzoek en de context waarin kinderen leven.

Bepaal hoe deze de beslissingen die je maakt over het onderzoeksproces, beïnvloeden.

Overweeg hoe jouw begrip van cultuur (in het algemeen en met betrekking tot de culturele context van de specifieke kinderen die deelnemen aan het onderzoek) invloed hebben op de beslissingen die je maakt in de planning en voorbereiding om het onderzoek te doen.

Stel je voor wat mogelijkwerijs kan veranderen als gevolg van het betrekken van kinderen bij het onderzoek.

Stel je voor wat de voordelen zijn van het betrekken van kinderen bij onderzoek voor kinderen zelf (zowel voor de individuele kinderen die deelnemen als voor kinderen als sociale groep in zijn algemeenheid).

Vereiste skills en expertise

Bepaal of/welke vervoltraining of bijscholing nodig is voor dit specifieke onderzoek.

Bepaal of het noodzakelijk is om externe expertise in te huren.

Bepaal of allen die betrokken zijn zich bewust zijn van cultuur, religie en etniciteit en respectvol zijn jegens kinderen, ouders/voogd(en) en gemeenschappen.

Na het ontwerpen van interviewvragen, een case study om met kinderen te bespreken of welke onderzoeksactiviteit dan ook waar je kinderen bij betreft: stem af met de CSO en waar nodig, oefen en voer pilot interviews uit.

Vorbereiding van de onderzoeker om kinderen te ontmoeten en onderzoek uit te voeren waar kinderen bij betrokken zijn

Ga na bij jezelf wat je kennis is over de kinderen die je wilt betrekken.

Plan hoe je denkt te achterhalen wat je wilt weten over de kinderen en hun levens.

Bepaal in hoeverre je de nodige skills (technisch en interpersoonlijk) hebt om kinderen te betrekken bij onderzoek (inclusief bijvoorbeeld vaardigheden om respectvolle gesprekken te faciliteren en kennis over de leeftijd en zich ontwikkelende vermogens van kinderen). Wat voor ervaring heb je in het houden van dialogen met kinderen? Wat weet je van de ontwikkeling van kinderen?

Bepaal hoe je zult reageren als je erachter komt dat kinderen de wet overtreden.

Bepaal hoe je zult reageren indien je vermoedens hebt/je erachter komt dat een kind geschaad wordt en/of er sprake is van kindermishandeling.

Bepaal of en hoe kinderen worden geïnformeerd over testresultaten over hun gezondheid, die voort kunnen komen uit hun participatie in het onderzoek.

Het is de verantwoordelijkheid van de hoofdonderzoeker om ervoor te zorgen dat het hele onderzoeksteam dezelfde ethische richtlijnen en aanpak deelt.

Denk aan manieren (of methoden) om de machtsverschillen die bestaan tussen jou en kinderen en tussen jou en andere familieleden of leden van een gemeenschap.

Kindgevoelig gedrag

Onderzoekersvragen niet direct naar negatieve ervaringen en vragen niet door indien zij de indruk hebben dat een kind niet langer comfortabel is. In dat geval kan een pauze worden ingelast en/of stilte worden gelaten, een kind vragen of het iets anders wil doen of over iets anders wil praten.

Ouders/voogd(en) kunnen mogelijkerwijs worden geïnformeerd indien iets heeft voorgevallen.

Het consulteren van andere relevante personen en/of organisaties

Maak een lijst van de volwassenen (experts), jongeren en kinderen, indien van toepassing, waarmee je contact moet opnemen in de familie, gemeenschap of institutie om zo de behoeften en rechten van kinderen te begrijpen.

Maak een lijst van de personen van wie je de toestemming nodig hebt om kinderen te betrekken.

Bewerkstellig ondersteunende en superviserende relaties (bijvoorbeeld met ervaren onderzoekers, relevante groepen, kinderschermingsexperts, lokale experts in het onderzoeksveld). Overweeg het instellen van een toezichthoudend comité.

Overweeg samen te werken met (een) externe expert(s) (organisatie) om kinderen te interviewen.

Het overwegen van de rol van ouders/voogd(en) (of verzorgers) in het onderzoek

Overweeg de verantwoordelijkheden van ouders/voogd(en) met betrekking tot het onderzoek.

We volgen de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst wat betreft toestemming (WGBO). Voor kinderen onder de twaalf jaar dient ouderlijke toestemming worden gezocht. Voor kinderen tussen de twaalf en de zestien jaar dienen ouders/voogd(en) en het kind toestemming te geven. Vanaf zestien jaar en ouder worden betrokken, dient toestemming bij henzelf worden gezocht en is ouderlijke toestemming niet nodig.

Overweeg welke informatie ouders/voogd(en) nodig hebben om goed geïnformeerd besluiten te kunnen nemen en om hun kinderen te steunen in participatie in het onderzoek.

Leg ouders/voogd(en) uit wat de mogelijke voordelen kunnen zijn voor kinderen om deel te nemen.

Overweeg welke andere personen toestemming moeten geven om kinderen te betrekken.

Overweeg de impact die ouders/voogd(en) kunnen hebben op de betrouwbaarheid van de data en bepaal of het interviewen van kinderen in de aanwezigheid van ouders/voogd(en) in het onderzoek, acceptabel is of niet.

Zorgen van stakeholders en de gemeenschap(pen) over het onderzoek

Bepaal tevoren hoe je stakeholders en leden van de gemeenschap(pen) betreft bij het in contact komen met de kinderen die je wil selecteren als respondenten in het onderzoek.

Raadpleeg relevante stakeholders en/of gemeenschapsgroepen aangaande de betrokkenheid/exclusie van kinderen en de aard van het onderzoek.

Bepaal op voorhand of het mogelijk is om hun feedback te incorporeren in je onderzoek en/of dat het mogelijk is om te reageren op hun zorgen.

Zorg ervoor dat de gemeenschapsgroepen en stakeholders de onderzoeksvragen en het onderzoeksproces begrijpen.

Risico's voor de onderzoekers

Overweeg de mogelijke risico's, indien die er zijn, voor jezelf/jullie zelf in het uitvoeren van dit onderzoek.

Neem maatregelen om deze risico's te beheersen en zoek voor steun als onderzoeker(s).

Het verzekeren van je eigen emotionele en fysieke veiligheid

Houd rekening met de normen van de Gedragscode. Spreek af op een locatie waar het kind de voorkeur aan geeft en die voor zover mogelijk, publiek is. Breng geen tijd alleen door met een enkel kind of jong persoon waarmee je een werkrelatie hebt, weg van anderen, achter gesloten deuren in een afgeschermd omgeving. Neem geen kinderen waarmee je een werkrelatie hebt, mee naar huis of naar een andere ruimte waar ze alleen met jou zullen zijn.

Overweeg de noodzaak van een debriefing na het volbrengen van (delen van) het onderzoek.

Licht je manager in waar je bent, wat je reisplannen zijn en de verwachte tijd van terugkeer bij veldwerk.

Zorg ervoor dat je in de mogelijkheid bent om je collega's/manager of hulpdiensten te contacteren indien er een incident plaats vindt waar je hulp nodig hebt.

Denk na over de mogelijke manieren waarop je veiligheid in het geding kan komen en maak een noodplan indien nodig.

Het uitvoeren van het onderzoek

Geïnformeerde toestemming door kinderen

Geïnformeerde toestemming dient gezocht te worden bij alle kinderen die participeren in het onderzoek.

Zoek uit welke informatie kinderen nodig hebben.

Denk na over hoe kinderen duidelijk te maken wat toestemming is.

Denk na over hoe kinderen te ondersteunen om het te begrijpen en weeg risico's, door:

Na te denken over *wat en hoe* je kinderen vertelt over het onderzoek (geschreven, in foto's, verbaal, d.m.v. een video?) en zorg ervoor dat het specifiek is voor de leeftijd en context.

Geef alle relevante informatie aan kinderen die zij nodig hebben om hun toestemming te geven. Zij moeten op zijn minst weten waar het onderzoek over gaat, wat het inhoudt en wat hun rechten zijn, alsmede de methoden van dataverzameling, disseminatie en erkenning. De informatie die zij ontvangen, moet kindvriendelijk zijn.

Kinderen moeten de mogelijkheid hebben om hun mening te geven over het onderzoek en participatie, en volwassenen moeten luisteren en de meningen van kinderen serieus nemen. Kinderen worden daarom geïnformeerd over hoe hun meningen gebruikt gaan worden in het onderzoek en wat er gedaan zal worden met hun data. Bovendien worden zij geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek.

Kinderen moeten de mogelijkheid hebben om dingen te ontdekken en met anderen te delen wat zij denken, door te praten, tekenen, schrijven of op welke manier dan ook, tenzij het andere mensen schaadt of beledigt.

Geef aan dat er een speciale persoon is (de CSO) waar het kind (en/of ouders/voogd(en)) bij terecht kan als hij/zij vragen of zorgen heeft (nu of in de toekomst). Zorg dat je de naam, het nummer en het e-mailadres van de CSO geeft bij het toestemmingsformulier voor het doen voor onderzoek (zie bijlage 10 en 11)

Ontwerp een methode voor het geven van toestemming: in schrift, verbaal, op video, of anders.

Als je twijfels hebt over of een kind de gevolgen kan overzien van het deelnemen aan onderzoek en het daarmee onwaarschijnlijk is dat hij/zij geïnformeerde toestemming kan geven, consulteer dan de CSO. In onderzoek kan de onderzoeker besluiten om een activiteit te stoppen, niet de resultaten te gebruiken van een activiteit en/of de ouders/voogd(en) te consulteren om te zien of een kind geschikt is om deel te nemen.

In langetermijnprojecten is het van belang om te denken aan nadere informatie die kinderen nodig hebben om hun toestemming te vernieuwen/vervolgen, en in welke stadia.

Zorg ervoor dat kinderen (en anderen) begrijpen dat toestemming onderhandelbaar is en dat kinderen die kunnen herroepen op enig moment (tijdens het onderzoek), zonder enige negatieve consequentie.

Ontwerp procedures om te voorkomen dat kinderen gedwongen worden om deel te nemen.

Ondersteuning voor de participatie van kinderen

Spreek een moment van de dag en plaats af die geschikt is voor kinderen, mogelijk met hun ouder(s)/verzorger(s).

Schat in hoeveel tijd je nodig hebt van de kinderen, zorg ervoor dat dit redelijk is en communiceer dit naar kinderen.

Zorg ervoor dat de betrokkenheid van kinderen niet conflicteert met andere verantwoordelijkheden en verplichtingen.

Zorgen over de veiligheid van kinderen die tijdens het onderzoek opkomen

Zorg ervoor dat kinderen (en ouders/voogd(en)) de omstandigheden waaronder vertrouwelijkheid verbroken moet worden, begrijpen.

Plan welke acties je zult ondernemen indien een kind spontaan vertelt over schade of mishandeling. Ga juridische richtlijnen na.

Zorg ervoor dat kinderen geïnformeerd zijn hierover en neem hun meningen mee. Denk aan anderen die geïnformeerd moeten worden over deze acties.

Denk na over hoe je reageert op zorgen over de veiligheid van kinderen die bovendrijven tijdens het onderzoek en wees altijd bereid om sensitief op veiligheidszorgen te reageren, in samenwerking met de CPO.

De betrokkenheid van kinderen in de data-analyse

Indien mogelijk, geef kinderen de mogelijkheid om de data en/of analyse en/of conclusies te becommentariëren om te zien of zij de bevindingen herkennen en welke conclusies en/of aanbevelingen zij hieruit trekken.

Indien kinderen worden betrokken bij de data-analyse, bepaal dan welke ondersteuning zij nodig hebben.

Zorg ervoor dat de privacy en vertrouwelijkheid van participanten wordt gerespecteerd door kinderen die deelnemen aan de analyse van het onderzoek.

Toestemmingsformulier voor kinderen die betrokken zijn bij onderzoek

Projectnaam:

Naam van de deelnemer/identificatienummer:

		Ja 😊	Nee ☹️
1	Ik heb informatie over dit onderzoek gelezen (of voeg in >de informatie met betrekking tot dit onderzoek is aan mij voorgelezen<) en ik snap wat ik ga doen als ik meedoe aan dit onderzoek.		
2	Ik heb vragen kunnen stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn goed beantwoord.		
3	Ik begrijp dat ik vrijwillig meedoe aan het onderzoek en dat ik op elk moment en zonder reden te geven, kan stoppen met meedoen.		
4	Ik begrijp dat de dingen die ik vertel, gebruikt kunnen worden in boeken, artikelen of door Defence for Children Nederland.		
5	Ik begrijp dat mijn naam geheim zal blijven en niet wordt opgeschreven in de boeken, artikelen of presentaties.		
6	Als er foto's gemaakt worden, voeg toe: Ik geef toestemming om foto's van mij te nemen en deze te gebruiken voor het onderzoek via het toestemmingsformulier communicatie.		
7	Ik wil meedoen met het hiervoor uitgelegde onderzoek.		

Als je bij alle vakjes ja hebt aangekruist, bent je klaar om te tekenen. Zo niet, overleg dan met de medewerker van Defence for Children Nederland die u dit formulier heeft gegeven.

Toestemming voor het kind boven de twaalf jaar om deel te nemen (als een kind boven de twaalf jaar deelneemt)

.....
 Naam Datum Handtekening/duimafdruk

Toestemming van de volwassene om deel te nemen (als een volwassene deelneemt)

.....
 Naam Datum Handtekening/duimafdruk

Toestemming van ouders/voogd(en) om het kind te laten deelnemen (als kind jonger dan 16 jaar deelneemt)

Relatie tussen kind en de persoon die toestemming geeft:.....

.....

Naam	Datum	Handtekening/duimafdruk
------	-------	-------------------------

Handtekening van onderzoeker

.....

Naam	Datum	Handtekening/duimafdruk
------	-------	-------------------------